

Mùa xuân tháng Ba năm 1304, vua Trần Anh Tông xuống lệnh gọi loa bố cáo cho thiên hạ biết tên 44 người đỗ Thái học sinh. Đặc biệt, vua ban bố thể lệ mới: cho ba người đỗ đầu là Trạng nguyên, Bảng nhãn, Thám hoa được ra cửa Long Môn, đi du ngoạn phường phố kinh kì ba ngày.

Loa xướng tên Trạng nguyên khoa thi là Mạc Đĩnh Chi. Theo lệ, người này sẽ vinh dự được vào chính điện Thiên An triều kiến.

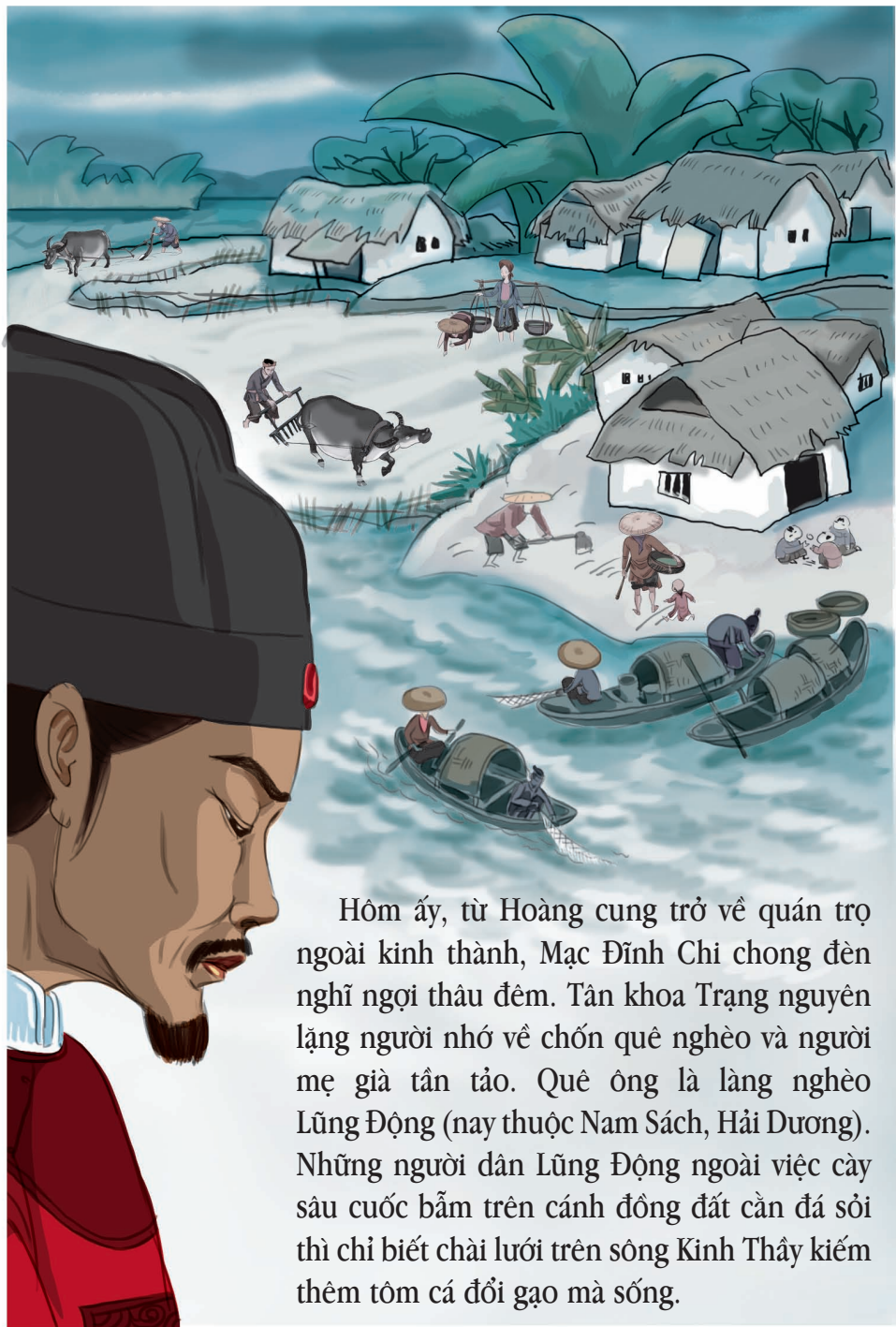

Cả triều đình bàn tán xôn xao về bài thi xuất sắc nhất năm nay.
Ai nấy đều hồi hộp chờ xem mặt Tân khoa Trạng nguyên.

Nhưng vừa nhắc thấy Mạc Đĩnh Chi, vua Trần Anh Tông và các đình thần đã vô cùng thất vọng. Nhà vua buột miệng: "Trạng nguyên gì mà đen đúa còm cõi thế này!"

Hôm ấy, từ Hoàng cung trở về quán trọ ngoài kinh thành, Mạc Đĩnh Chi chong đèn nghĩ ngợi thâu đêm. Tân khoa Trạng nguyên lặng người nhớ về chốn quê nghèo và người mẹ già tần tảo. Quê ông là làng nghèo Lũng Động (nay thuộc Nam Sách, Hải Dương). Những người dân Lũng Động ngoài việc cày sâu cuốc bẫm trên cánh đồng đất cằn đá sỏi thì chỉ biết chài lưới trên sông Kinh Thầy kiếm thêm tôm cá đổi gạo mà sống.